

SÄKERHETS DATABLAD

1. NAMNET PÅ ÄMNET/PREPARATET OCH BOLAGET/FÖRETAGET

1.1 Produktbeteckning:

SALPETERSYRA 14-19 %

REACH-reg.nr: 01-2119487297-23

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från:

Användning:

Industriell användning som reagensmedel, som del av specialkemikalier/ andra produkter, för framställning av gödselmedelsblandningar etc

Begränsning av användning:

Ingen information om användningsbegränsningar finns tillgänglig.

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad:

Swed Handling AB, Box 21, 601 02 NORRKÖPING

Tfn: 011-24 84 84, Fax 011-24 84 99

e-mail: helena.ejlerung@swedhandling.com

1.4 Telefonnummer för nödsituationer:

I nödsituationer ring 112 och begär Giftinformationscentralen för ytterligare information om produkten.

2. FARLIGA EGENSKAPER

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen:

Klassificering enligt CLP 1272/2008/EG:

Met. Corr. 1; H290

Acute Tox. 4; H332

Skin Corr. 1B; H314

Eye Dam. 1; H318

EUH071

KAN VARA KORROSIVT FÖR METALLER.

SKADLIGT VID INANDNING.

ORSAKAR ALLVARLIGA FRÄTSKADOR PÅ HUD OCH ÖGON.

ORSAKAR ALLVARLIGA ÖGONSKADOR.

FRÄTANDE PÅ LUFTVÄGARNA.

Se avsnitt 16 för förklaring av faroangivelser.

2. FARLIGA EGENSKAPER

De viktigaste skadliga effekterna:

Människors hälsa: Se avsnitt 11 för information om hälsoeffekter.

Fysikaliska och kemiska faror: Se avsnitt 9 för information om fysikaliska och kemiska egenskaper.

Potentiella miljöeffekter: Se avsnitt 12 för information om miljöpåverkan.

2.2 Märkningsuppgifter:

Faropiktogram:



Signalord:

FARA

Faroangivelser:

H290	Kan vara korrosivt för metaller.
H332	Skadligt vid inandning.
H314	Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon.
EUH071	Frätande på luftvägarna.

Skyddsangivelser:

P260	Inandas inte gas eller ånga.
P280	Använd skyddshandskar/ skyddskläder/ ögonskydd/ ansiktsskydd.
P305+351+338	VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.
P304+340	VID INANDNING: Flytta personen till frisk luft och se till att andningen underlättas.
P312	Vid obehag, kontakta GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare.

2.3 Andra faror

Kontakt med vissa metaller (t ex aluminium, zink) kan bilda explosiva gasblandningar med luft. Kan orsaka sänkning av pH i vattendrag och kan på så sätt vara farligt för vattenorganismer.

3. SAMMANSÄTTNING/UPPGIFTER OM BESTÅNDSDELAR

3.1 Ämnen:

<i>Ämne:</i>	Salpetersyra
<i>Koncentration:</i>	14-19 vikt-%
<i>CAS-nr:</i>	7697-37-2
<i>EG-nr:</i>	231-714-2
<i>Indexnr:</i>	007-004-00-1

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen:

Allmän rekommendation:

Visa detta säkerhetsdatablad för jourhavande läkare.

Vid inandning:

Flytta ut i friska luften och låt vila. Om andningen är oregelbunden eller upphört, ge konstgjord andning. Kontakta läkare.

Vid hudkontakt:

Skölj genast med rikligt med vatten i minst 15 minuter och ta samtidigt av förorenade kläder och skor. Kontakta omedelbart läkare. Kemiska frätskador måste omedelbart behandlas av en läkare.

Vid ögonkontakt:

Spola omedelbart med mjuk tempererad vattenstråle eller ögonspolvätska minst 15 minuter. Ta ut ev kontaktlinser. Håll ögonlocken brett isär under spolningen så att inget fastnar under dem. Efter den initiala spolningen skall den skadade transporteras till sjukhus eller läkare.

Vid förtäring:

Framkalla inte kräkning såvida inte detta beordras av medicinsk personal. Drick ett par glas vatten eller mjölk. Ge aldrig någonting genom munnen till en medvetslös person. Kontakta läkare och/ eller transportera omedelbart till sjukhus.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda:

Symptom & Effekter

Kontakt med ögon: Orsakar allvarliga ögonskador. Ånga är mycket irriterande för ögonen.

Inandning: Skadligt vid inandning. Frätande på luftvägarna. Ånga är mycket irriterande för andningsorganen. Fördröjda allvarliga effekter kan förekomma efter exponering.

Hudkontakt: Frätande.

Förtäring: Kan orsaka frätskador i mun, hals och mage.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs:

Behandling:

Behandlas symptomatiskt. Se till att medicinsk personal vet vilket ämne det rör sig om och att de vidtar nödvändiga skyddsåtgärder. Vid inandning av nedbrytningsprodukter i samband med brand kan symptomen vara fördröjda. Den drabbade personen kan behöva hållas under läkaruppsikt i 48 timmar.

5. BRANDBEKÄMPNINGSSÅTGÄRDER

5.1 Släckmedel:

Lämpliga släckmedel:

Ej brännbart ämne. Använd släckmedel som är lämpliga för lokala förhållanden och omgivande miljö.

Olämpliga släckmedel:

Skum med miljöfarliga ämnen.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra:

Särskilda risker vid brandbekämpning:

Kontakt med vissa metaller (t ex aluminium, zink) kan bilda explosiva gasblandningar med luft. Vid brand eller upphettning inträffar en tryckökning varvid behållaren kan sprängas sönder. Kan sönderdelas vid brand under bildande av giftiga gaser (nitrosa gaser). Undvik att inandas damm, ångor eller rök från brinnande material. Vid inandning av nedbrytningsprodukter i samband med brand kan symtomen vara fördröjda. Reagerar häftigt med vatten.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal:

Särskild skyddsutrustning för brandbekämpningspersonal:

Vid brandsläckning skall fullständig skyddsutrustning och friskluftsapparat användas.

Ytterligare information:

Utrym närområdet. Kyl brandutsatta ytor med vatten. Avlägsna annat brännbart material. Släck endast mindre brand på egen hand. Undvik att släckvatten når vatten eller avlopp. Vidta åtgärder för att omhänderta släckvatten.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer:

Använd personlig skyddsutrustning enligt punkt 8. Ordna med lämplig ventilation. Undvik kontakt med huden och ögonen. Inandas inte gas/ rök/ ånga/ dimma.

6.2 Miljöskyddsåtgärder:

Förhindra utsläpp till vatten och avlopp. Vid större spill i vatten underrätta vattenverk alternativt reningsverk. Vid spill som medför risk för miljökada underrätta kommunens miljöskyddsförvaltning och/ eller länsstyrelsens miljövårdsenhet.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering:

Utsläpp tas lämpligen upp med t ex vermikulit, torr sand eller annat inert material för kemikalieutsläpp. Får ej sugas upp i sågspån eller i andra brännbara material. Uppsamlat material utgör farligt avfall.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt:

Kontaktinformation vid nödsituation (se avsnitt 1), Personlig skyddsutrustning (se avsnitt 8), Avfallshantering (se avsnitt 13).

7. HANTERING OCH LAGRING

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering:

Råd för säker hantering:

För personligt skydd se avsnitt 8. Arbetsplats och arbetsmetoder utformas så att direktkontakt med produkten förhindras eller minimeras.

Åtgärder beträffande hygien:

Beakta allmänna hygienåtgärder vid kontakt med kemiska ämnen. Kontrollera att det hygieniska gränsvärdet inte överskrids. Nöddusch och möjlighet till ögonspolning skall finnas på arbetsplatsen.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet:

Krav på lagerutrymmen och behållare:

Lagra i originalbehållare på torr, väl ventilerad plats (ej över rumstemperatur).

Råd för skydd mot brand och explosion:

Produkten är ej brandfarlig. Kontakt med vissa metaller (t ex aluminium, zink) kan bilda explosiva gasblandningar med luft.

Ytterligare information om lagringsförhållanden:

Lagras åtskilt från alkalier, reduktionsmedel och brandfarliga ämnen. Skydda mot ljus. Skydda mot förorening.

7.3 Specifik slutanvändning

Specifika användningsområden:

Ingen information tillgänglig.

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN / PERSONLIGT SKYDD

8.1 Kontrollparametrar:

Gränsvärden:

Namn: Salpetersyra
0.5 ppm/ 1.3 mg/m³ (NGV)
1 ppm, 2.6 mg/m³ (KGV)

(Nationella hygieniska gränsvärden, AFS 2015:7)

DNEL:

Arbetstagare:

Inhalation, långtidsexponering, lokala effekter: 1.3 mg/m³
Inhalation, korttidsexponering, lokala effekter: 2.6 mg/m³

8.2 Begränsning av exponeringen:

Tekniska åtgärder:

Se skyddsåtgärderna uppräknade under avsnitten 7 och 8.

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN / PERSONLIGT SKYDD

Personlig skyddsutrustning:

Andningskydd: Helmask med filter E eller andningsapparat kan behövas.

Handskydd: Skyddshandskar av Viton eller neopren.

Ögonskydd: Vid risk för direktkontakt eller stänk skall tätslutande skyddsglasögon eller visir användas.

Hud- och kroppsskydd: Lämpliga skyddskläder (långa ärmar och ben), gummistövlar. Byxbenen skall vara utanpå stövlarna.

Begränsning av miljöexponeringen:

Spola inte ut i ytvatten eller avloppssystem.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper:

<i>Form:</i>	Vätska
<i>Färg:</i>	Färglös till gulaktig
<i>Lukt:</i>	Stickande
<i>Lukttröskel:</i>	0.29 ppm
<i>pH-värde:</i>	< 1
<i>Smältpunkt/ fryspunkt:</i>	- 23.8 °C (62 %)
<i>Initial kokpunkt och kokpunktsintervall:</i>	119.8 °C(62 %)
<i>Flampunkt:</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Avdunstningshastighet:</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Brandfarlighet (fast form/ gas):</i>	Ej brandfarlig
<i>Övre/undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns:</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Ångtryck:</i>	66 hPa (20 °C) (62 %)
<i>Ångdensitet:</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Relativ densitet:</i>	1.3769 g/cm ³ (62 %)
<i>Löslighet:</i>	Löslig i vatten
<i>Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten:</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Självantändningstemperatur:</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Sönderfallstemperatur:</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Viskositet:</i>	Ingen tillgänglig data
<i>Explosiva egenskaper:</i>	Inga
<i>Oxiderande egenskaper:</i>	Inga

Ovanstående information gäller för Salpetersyra 62 %

9.2 Annan information

Ingen ytterligare information är tillgänglig.

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet:

Stabil vid rekommenderade lagringsförhållanden.

10.2 Kemisk stabilitet:

Stabil vid normala förhållanden.

10.3 Risken för farliga reaktioner:

Inga kända.

10.4 Förhållanden som ska undvikas:

Reagerar våldsamt med vatten, speciellt när vatten tillsätts till produkten. Intorkning på kläder eller andra brännbara material kan orsaka brand. Håll avskilt från syror, alkalier, reducerande ämnen och brännbart material. Undvik kontakt med organiska ämnen.

10.5 Oförenliga material:

Angriper många metaller och utvecklar ytterst lättantändlig vätgas som kan bilda explosiva blandningar med luft. Reaktiv eller oförenlig med följande ämnen: alkalier, metaller (koppar, zink, silver, magnesium) Frätande på mässing. Frätande på galvaniserade metaller.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter:

Kan sönderdelas vid brand under bildande av nitroösa gaser. Bildar toxiska gaser vid blandning med klorhaltiga ämnen.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1 Information om de toxikologiska effekterna:

Akut toxicitet:

LC₅₀, inhal, rått, 4h.: 2.65 mg/l

Inandning: Frätande för andningsorganen. Kan ge sveda i näsa och svalg, nysningar, hosta och andningsbesvär. Risk för lungskada vid inandning av höga halter. Efter flera timmar till ett par dygn utan besvär kan andningssvårigheter och vätskeutgjutning i lungorna (lungödem) tillstå. Långvarig eller upprepad kontakt med ångor kan ge kronisk luftrörskatarr och frätskador på tänderna.

Irritation och frätning:

Inandning: Se "Inandning" under "Akut toxicitet".

Hud: Sveda, rodnad och frätsår kan uppkomma. Kan orsaka missfärgning vid kontakt med huden.

Ögon: Sveda och tårflöde kan uppstå. Kan orsaka allvarliga frätskador och blindhet.

Förtäring: Ger allvarlig frätskada med brännande smärta, kräkningar, magsmärtor, ev svår allmänpåverkan (chock) och njurskada. Frätskada kan uppkomma redan vid förtäring av små mängder. Stor risk för bestående besvär från ärrläkning av frätskada i matstrupe eller mage.

Allergiframkallande egenskaper:

Inga kända allergiframkallande effekter.

Cancerogenitet:

Inga kända cancerogena effekter.

Mutagenitet:

Inga kända mutagena effekter.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

Reproduktionstoxicitet:

Inga kända reproduktionstoxiska effekter.

Teratogenicitet:

Ingen information tillgänglig.

Specifik organtoxicitet, enkel exponering (STOT SE):

Exponeringsväg: Inhalation. Kan orsaka irritation i luftvägarna. Påverkade organ: lungor, andningsapparat.

Specifik organtoxicitet, upprepad exponering (STOT RE):

Ingen information tillgänglig.

Fara vid aspiration:

Ingen klassificering för aspirationstoxicitet.

12. EKOLOGISK INFORMATION

12.1 Toxicitet:

LC50, fisk, 96 h: > 100 mg/l (havsvatten)

(Art: Karp)

LC50, 48: 180 mg/l

(Vattenlevande ryggradslösa)

12.2 Persistens och nedbrytbarhet:

Lätt biologiskt nedbrytbar.

12.3 Bioackumuleringsförmåga:

Log Pow: -0.21

Förväntas inte bioackumuleras.

12.4 Rörligheten i jord:

Ej tillämpligt.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen:

Krävs inte.

12.6 Andra skadliga effekter

Orsakar sänkning av pH i vattendrag och kan på så sätt vara farligt för vattenorganismer.

13. AVFALLSHANTERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder:

Möjlig avfallskod är 06 01 05: Salpetersyra och salpetersyrighet.

14. TRANSPORTINFORMATION

14.1 UN-nummer: 2031

14.2 Officiell transportbenämning: Salpetersyra

14.3 Faroklass för transport: 8

14. TRANSPORTINFORMATION

14.4 Förpackningsgrupp: II

14.5 Miljöfaror: Nej

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder:

ADR: Faronr: 80; Tunnelrestriktioner: (E)

IMDG: F-A, S-B

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden: Ej aktuellt

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 Föreskrifter/ lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö:
Ingen information.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning: Utförd. Se bilaga med exponeringsscenario.

16. ANNAN INFORMATION

Uppgifterna i detta säkerhetsdatablad anses som korrekta enligt dagens kunskaper och erfarenhet men någon försäkran kan inte lämnas att informationen är fullständig. Det är därför i användarens eget intresse att klargöra om informationen är tillräcklig för det ändamål för vilket produkten ska användas.

Källor vid utarbetande av SDB:

- Leverantörs SDB
- CLP-förordningen (1272/2008)
- SFS 2011:927 "Avfallsförordningen"
- AFS 2015:7 "Hygieniska gränsvärden"

Förklaring av faroangivelser i avsnitt 2:

H290	Kan vara korrosivt för metaller.
H314	Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon.
H318	Orsakar allvarliga ögonskador.
H332	Skadligt vid förtäring.
EUH071	Frätande på luftvägarna.